

**ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ЖИВОТ ЗА СЛУЧАЈ НА СМРТ И ДОЖИВУВАЊЕ СО УЧЕСТВО ВО
ДОБИВКА
ЛВК 2006**

За ова осигурување важат Општи услови за осигурување лица АБИ 2006

- Член 1. Општи одредби
- Член 2. Почеток на осигурително покритие
- Член 3. Премија за осигурување
- Член 4. Последици од нередовно плаќање премија
- Член 5. Осигурување ослободено од плаќање премија (капитализација)
- Член 6. Откуп
- Член 7. Аконтација
- Член 8. Кршење на обврските од пријавата
- Член 9. Покритие на посебни штетни настани
- Член 10. Самоубиство
- Член 11. Исклучување на обврските на ГРАВЕ

Општи одредби

Член 1.

Лицето кое сака да склучи осигурување на живот треба во ГРАВЕ да поднесе понуда, вистинито и во потполност да ги наведе сите околности кои се важни за оцена на опасноста од штетен настан кој ГРАВЕ го прифаќа во осигурување (види член 8. од овие услови). Дополнителни спогодби важат само ако се договорат со ГРАВЕ во писмена форма. Ако во време на поднесување па до прифаќање на понудата се зголеми опасноста од штетен настан, договорачот на осигурување е должен веднаш по дознавањето за тоа да ја пријави во ГРАВЕ промената. За зголемување на опасност од штетен настан посебно се смета значително влошување на здравствената состојба или повреда на лицето кое се осигурува.

Договорач на осигурување е лице кое во ГРАВЕ ја поднесува понудата за осигурување. Осигуреник е лице чијшто живот се осигурува. Ако договорачот и осигуреникот се две лица, тогаш понудата мора да ја потпише и осигуреникот.

ГРАВЕ има право да ја одбие понудата во рок од 8 дена од денот кога ја примил понудата (за осигурување на живот со лекарски преглед тој рок е 30 дена). Ако ГРАВЕ во горе наведениот рок не ја одбие понудата, а понудата не одстапува од Општите услови за осигурување, договорот се смета за склучен оној ден кога понудата ќе пристигне во ГРАВЕ. Целата документација која се предава со понудата останува во сопственост на ГРАВЕ.

ГРАВЕ издава полиса за склучен договор за осигурување. Понудата се смета за составен дел од договорот за осигурување.

Доколку со овие одредби не е поинаку договорено, важат законските одредби.

Според одредбите од овие услови можат да се осигураат само потполно здрави лица по навршени 15. и до навршени 65. години живот. Лицата помлади од 15 години, како и лица на кои им е одземена 100% деловна способност, не можат да се осигураат.

Почеток на осигурително покритие

Член 2.

Осигурителното покритие почнува со денот на доспевање на понудата за осигурување во ГРАВЕ но не пред денот кој е наведен во понудата како почеток на осигурување.

Договорачот на осигурување е должен да ја плати првата премија, трошоците за издавање на полисата и други евентуални трошоци веднаш по прифаќање на неговата понуда, а најдолната откотка ќе му биде доставена неговата полиса. Со пристигнување на уплатата, но не пред доспевање на понудата во ГРАВЕ и не пред почетокот на осигурување кој е наведен во полисата за осигурување, започнува покритието договорено со полисата. ГРАВЕ нема обврска кон лицето кое умрело пред почетокот на осигурувањето, ниту кон евентуалниот договорач на такво осигурување.

Ако првата премија, трошоците за изработка на полисата и останатите трошоци не бидат платени во време, ГРАВЕ поставува дополнителен рок за плаќање во траење од 30 дена. Ако ни во тој рок не биде платена премијата, договорот веднаш се раскинува.

Премија за осигурување

Член 3.

Висината на годишната премија за осигурување се одредува во согласност со тарифите за премии на ГРАВЕ. Годишната премија за осигурување доспева за наплата еднаш

Член 12. Пријава на осигурен случај

Член 13. Место на извршување

Член 14. Право на избор на рента

Член 15. Промена на престој на договорачот на осигурување

Член 16. Право на трети лица

Член 17. Трошоци за осигурување

Член 18. Губење на полисата

Член 19. Тужба, судска надлежност, застареност

Член 20. Учество во добивка

Член 21. Промена на условите за осигурување

Член 22. Почеток на важење на условите

годишно на денот на договореното доспевање на премијата. Договорачот на осигурувањето може годишната премија да ја плаќа во еднакви годишни рати кои доспеваат за наплата периодично во текот на осигурителната година на деновите на договореното доспевање на ратите од премијата.

Во понатамошниот текст под премија на осигурување се подразбира и годишната премија за осигурување и ратите на годишната премија на осигурување, а под договорено доспевање на премијата се подразбира и договореното доспевање на годишната премија на осигурување и договореното доспевање на ратите на премијата за осигурување во зависност од бројот на ратите за плаќање на премијата за осигурување.

Висината на премијата за осигурување и осигурени износи на договорот за осигурување се одредуваат врз основа на пристапна старост на осигуреникот а во согласност со тарифите на премиите на ГРАВЕ. Ако пристапната старост на осигуреникот, која представува разлика помеѓу календарската година во која почнува осигурувањето на живот и годината на рагање на осигуреникот, е поголема од онаа која е наведена во понудата, а неговата стварна пристапна старост не ја преминува старосната граница до која ГРАВЕ склучува договори за осигурување на живот (65 год.), договорот е полноважен а осигурениот износ врз основа на договорената годишна премија за осигурување и вистинската пристапна старост на осигуреникот се намалува согласно тарифите за премии на ГРАВЕ. Ако пристапната старост на осигуреникот е помала од онаа која тој ја навел во понудата, премијата за осигурување согласно тарифите на премии на ГРАВЕ се намалува на соодветниот износ. Во тој случај ГРАВЕ е должен да ја врати различната помеѓу примените премии и премиите на кои има право.

ГРАВЕ има право да бара зголемена премија за осигурување или други посебни услови за осигурување за оние лица кои се изложени на зголемена смртна опасност.

Секоја следна доспешана премија за осигурување треба да се плати во рок од 8 дена од денот на договореното доспевање на премија. Премијата за осигурување треба да се уплати на сопствен трошок во пошта или во банка на сметката на ГРАВЕ. Поштенската или банковата дознка ќе се смета за применска во рок од 24 часа од овој денот кога во поштата или во банката е потврдена уплатата. Секое задочнување со плаќањето без изречена дозвола од ГРАВЕ не го обврзува ГРАВЕ. Договорачот на осигурувањето е должен да ја плати премијата за осигурување а ГРАВЕ да ја прифати уплатата од секое лице кое има правен интерес да договори за осигурување биде склучен.

Последици од нередовно плаќање на премија

Член 4.

Ако договорачот на осигурување на повик на ГРАВЕ не ја плати доспешаната премија за осигурување, ниту тоа го направи некое друго заинтересирано лице, ГРАВЕ има право да со препорачано писмо го предупреди договорачот на осигурување на правните последици од таквото неиспование, и во рок определен во тоа писмо да бара од договорачот на осигурување да го плати неизплатениот износ на премијата за осигурување, трошоците за опомена и поптарицата.

Во случај договорачот на осигурување во рокот определен во тоа писмо да не ги плати назначените долгови одредени во тоа писмо следува:

I) ако доспешаните премии на осигурување не бидат платени до крај на месецот во кој истекла десетина од договореното траење на плаќање на премијата на осигурување, или ако осигурувањето е склучено на повеќе од 30 (триесет) години, а премијата за осигурување за три години сејште не е платена, ГРАВЕ има право да го раскинне

договорот. Ако осигураниот случај се случил пред раскинување на договорот се смета дека договорот е раскинат според тоа дали премиите за осигурување, во роковите дефинирани во овој став, се платени или не.

2) ако се платени премиите за осигурување за најмалку 3 (три) години траење на осигурување договорачот на осигурување може да го откупи осигурувањето согласно член 6. од овие услови. Ако осигурениот случај настанал пред намалување на осигурениот износ на износ од откупната вредност на осигурувањето, се смета дека осигурениот износ е намален до износот на откупна вредност ако се платени премиите за осигурување барем за три години.

3) ако премијата за осигурување не е платена на денот на договореното доспевање на премијата, а под услов да за десетина од договорниот рок на плаќање на премија, премијата на осигурување е платена, или ако осигурувањето е склучено на повеќе од триесет (30) години а премијата за осигурување за првите три години е платена, договорачот на осигурување има право да го редуцира договорот за осигурување во осигурување ослободено од плаќање на премија по член 5.од овие услови.

Ако осигуреникот умре пред раскинување на договорот, по член 4. став 2. точка 1) од овие услови, а премијата за осигурување не биде платена, ГРАВЕ нема обврска да исплати само износот на откупната вредност од осигурувањето и до тогаш припишана добивката која што му припаѓа, согласно одредбите од член 6. од овие услови.

Ако осигуреникот умре пред договорот да биде откупен, по член 4. став 2. точка 2) од овие услови, а премијата за осигурување не биде платена, ГРАВЕ има обврска да го исплати само износот на откупната вредност од осигурувањето и до тогаш припишана добивката која што му припаѓа, согласно одредбите од член 6. од овие услови.

Раскинување на договорот може да се условува со дополнителен отказан рок.

Раскинувањето на договор ќе се смета за неважечко ако договорачот на осигурување во рок од 30 дена од приемот на препорачаното писмо од ГРАВЕ ги плати сите заостанати премии за осигурување, камати и трошоци, а под услов осигуреникот да не умрел. Неплатените премии можат да се платат под исти услови и по истек на наведениот рок, но најдолго во рок од плеист месеци од првото доспевање на премијата за осигурување.

Осигурување ослободено од плаќање премија (капитализација)

Член 5.

Ако доспеаната премија од осигурување биде платена до крај на месецот во кој истекла десетина од договореното траење на плаќање на премије или ако осигурувањето е склучено на повеќе од 30 (триесет) години а премиите за осигурување за првите 3 (три) години се платени, тогаш договорачот на осигурување може да побара делумно, ако одлучил да ја намали премијата за осигурување, или потполно, ако одлучил повеќе да не уплака премии за осигурување, редуцирање на осигурувањето во осигурување ослободено од плаќање на премија (капитализација).

Барање за редуцирање на осигурувањето во осигурување ослободено од плаќање премија, под услов да за тоа се стекнати условите од предходниот став, договорачот на осигурување треба по писмен пат да го достави до ГРАВЕ. Редуциран осигурен износ за осигурување ослободено од плаќање премии (капитализиран осигурен износ) се одредува согласно со математичките модели на тарифите за премии за осигурување на живот на ГРАВЕ.

Редуцираниот осигурен износ за осигурување ослободено од плаќање премија не смее да биде помала од 230 EUR. Редуцирање на делот од осигурување во осигурување кое е ослободено од плаќање на премија, делумно редуцирање е можно само кога осигурениот износ на договорот за кој е задолжително плаќање премија не изнесува помалку од 230 EUR.

Во случај договорачот на осигурување да не сака неговото осигурување да се редуцира во осигурување ослободено од плаќање премија, или ако редуцираниот осигурен износ на осигурување ослободено од плаќање премија е помала од 230 EUR, се врши откуп на осигурување согласно одредбите од член 6. од овие услови.

Откуп

Член 6.

Договорачот на осигурување може на своје барање да го раскине договорот за осигурување во текот на осигурителната година а може и да го откупи осигурувањето по истек на третата година од траење на осигурувањето ако за тој период се платени премиите за осигурување. Кај откуп на делот од осигурување кое е редуцирано во осигурување кое е ослободено од плаќање премии (во понатамошниот текст: делумно откуп на осигурување) на договорите на кои е извршено делумно редуцирање на осигурениот износ при намалување на премијата на осигурување, осигурениот износ за кој е задолжително плаќање на премија не смее да изнесува помалку од 230 EUR.

Откупната вредност на осигурување се пресметува согласно со математичките модели на тарифите за премии на осигурување на живот на ГРАВЕ.

Кај откупот на осигурување со откупната вредност се исплатува и до тогаш припишана добивка која му припаѓа согласно одредбите од член 20. од овие услови.

Кај делумен откуп на осигурување со откупната вредност на тој дел на осигурување се исплатува и до тогаш припишана добивка која му припаѓа на тој дел на осигурување кое е ослободено од плаќање на премија согласно одредбите од член 20. од овие услови.

Аконтација

Член 7.

Ако договорачот на осигурување тоа го бара ГРАВЕ може врз основа на одредбите од член 6. од овие услови да му одобри на договорачот на осигурување однапред исплата на аконтација, т.е. дел од осигурениот износ до висина на откупната вредност од осигурување (без учество во добивка).

Од денот на исплата на аконтацијата договорачот на осигурување е должен покрај тековната премија за осигурување да ја плати и каматата на примената аконтација од која не настанува добивка. Износ на каматите на примената аконтација го одредува Одборот на директори на ГРАВЕ. За плаќање на каматите од аконтацијата важат одредбите од членовите 3. и 4. (плаќање на тековни премии).

Ако договорачот на осигурување започне со плаќање на доспеваните камати на примената аконтација ќе се постапи како да барал откуп на осигурувањето за кое земал аконтација. Во тој случај престанува да важи тој дел од осигурувањето чија откупна вредност одговара на висината на аконтацијата, вклучувајќи ги притоа и заостанатите камати и трошоци.

Ако на денот на договореното доспевање на премијата на осигурување договорачот на осигурување на ГРАВЕ му ја врати аконтацијата, ГРАВЕ ќе му ја врати уплатената камата на денот на договореното доспевање на премијата од став 2. од овој член.

Договорачот на осигурување може на ГРАВЕ и пред договореното доспевање на годишната премија или било која рата на премијата за осигурување да му го врати износот кој му бил исплатен како аконтација. Во тој случај на договорачот на осигурување му се враќа делот од каматите на примената аконтација, уплатени на денот на предходното договорено доспевање на премија, пресметани за времето кое преостанало од денот на враќање на аконтацијата до денот на договореното доспевање на премијата за осигурување.

Кршење на обврските од пријавата

Член 8.

Ако договорачот на осигурување или осигуреникот при склучување, преиначување и реактивирање на осигурувањето премолчи или неточно наведе некои нему познати околности кои се важни за процена на опасност од штетен настан, тогаш ГРАВЕ во рок од три месеци од денот на дознавањето за кршење на таа обврска има право да го раскине договорот за осигурување. Во случај на недомица меродавни се доказите кои ГРАВЕ ги прибавил по писмен пат.

Ако ГРАВЕ не биде точно информиран за сомнителните околности има право да го раскине договорот, ако е доказано или очигледно дека злонамерно се премолчени. ГРАВЕ не може да го раскине договорот:

- 1) ако премолчените околности му биле познати на ГРАВЕ (дознавањето на посредникот на осигурување не се смета за дознавање на ГРАВЕ);
- 2) ако договорачот на осигурување не ја сноси вината;
- 3) ако од склучувањето, преиначувањето или реактивирањето на осигурувањето изминала една година.

Оној кој побара отказ на договорот мора со докази да ги оспори горе наведените околности.

ГРАВЕ има право да го оспори договорот за осигурување поради злонамерна пријава.

Кај отказ или оспорување на договорот за осигурување право на надомест не постои. Во овој случај ГРАВЕ има право да побара премија само до крајот на осигурителната година во која дознал за кршење на обврските од пријавата или причината за оспорување.

Ако покритието според горе наведените одредби е исклучено, во случај на смрт од со договорот предвиденото надомест ќе се исплати математичката резерва (резервата од покритието). Кај осигурување за случај на смрт со договорен рок до десет години, ГРАВЕ не е во обврска да исплати надомест од осигурување.

Покритие на посебни штетни настани

Член 9.

Воени прилики, немири, восстанија

ГРАВЕ нема обврска да исплати осигурен износ ако смртта на осигуреникот настапи додека непосредно учествувал во :

- 1) воени или слични настани,
- 2) немири, востанија или нереди,
- 3) избацивање или гашење немири, востанија или нереди, освен кај вршење професионални должности во земјата.

Смртна казна

ГРАВЕ нема обврска да исплати осигурен износ ако над осигуреното лице заради стренено кривично дело биле извршена смртна казна.

Ризик од летање

ГРАВЕ има обврска да ја надомести штетата ако осигуреникот во својство на патник загине при летање во цивилен авион (моторен авион, едрилица) или во воен авион со кој се превозуваат патници, под услов авионот со членовите на посадата да е регистриран за таа дејност. Доколку осигуреникот загине при некој друг лет или во некое друго свойство, ГРАВЕ ќе му ја надомести штетата само врз основа на посебните условии за осигурување, ако такво осигурување е договорено.

Натпревари

Ако осигуреникот загине на трки со возила на копно, вода, на авионски натпревари или при тренинг за такви натпревари, ГРАВЕ ќе надомести штета само врз основа на посебни условии за осигурување, ако такво осигурување е договорено.

Спорт

ГРАВЕ надоместува штета врз основа на посебните условии за осигурување ако смртта на осигуреникот настапи при бавење со опасни видови спорти (пр. ронење).

Занимање и патување

Исклучок од одредбите од ставовите 3, 4 и 5 за договори подолги од една година во текот на целото траење на осигурување е да ГРАВЕ е должен да ја надомести штетата од сите штетни настани кои ќе настанат при промена на професија или занимање и патување на осигуреникот, како и траен или привремен престо во било кој дел на светот. Покритие за можен штетен настап при подолг престо во климатски неподобни подрачја, патувања во политички несигурини подрачја, односно учествување на научни или други експедиции, подпаѓаат под посебни услови за осигурување.

Ако покритието на основ на горе наведените одредби не постои, тогаш заместо договорните износи за осигурување за случај на смрт се надоместува само математичка резерва Ако математичката резерва е поголема од договорниот надомест за случај на смрт тогаш се исплатува само надоместот.

Самоубиство

Член 10.

Ако осигуреникот изврши самоубиство, ГРАВЕ нема обврска да исплати осигурителен надомест, освен ако договорот за осигурување во моментот на самоубиството бил на сила година и повеќе од година дена.

Ако покритието е исклучено по одредбите од став 1, тогаш ќе се исплати заместо осигурениот износ само математичка резерва на тој осигурување (резерва на покритието).

Исклучување на обврските на ГРАВЕ

Член 11.

Ако осигурувањето е исклучено за случај на смрт на некое трето лице, ГРАВЕ нема обврска да ја надомести штетата ако договорачот на осигурување со противзаконско дејствие намерно предизвика смрт на тој лицето.

Ако во договорот за осигурување за случај на смрт е наведено некое трето лице како корисник на осигурување, тој нема право на надомест ако со противзаконско дејствие намерно предизвика смрт на осигуреникот.

Пријава на осигурен случај

Член 12.

При поднесување на барање за исплата на надомест до ГРАВЕ потребно е да се достават следната документи:

- 1) полисата за осигурување и потврда за платена последна премија,
  - 2) службен извод од книга на родени за осигуреникот.
- Во случај на смрт на осигуреникот, која треба веднаш да се пријави во ГРАВЕ, потребно е освен горе наведените документи и следното:
- 1) службен извод од книга на умрени;
  - 2) опширно уверение од лекар кој последен го лечел умрениот, ако умрениот не бил лечен, тогаш некое друго лекарско или службено уверение. Во уверението задолжително треба да се наведат причината за смртта, почеток и тема на болеста која предизвикала смрт, и поблиски околности под кои настапила смртта.

ГРАВЕ може да бара други потребни докази или сам да започне постапка за утврдување на вистинитоста на штетниот настан. Постапката смее да се однесува само на времето пред поднесување на понудата, првите три години по поднесување на

понудата и една година пред настапување на смртта. ГРАВЕ може да бара заверка со потпис на сите потребни докази и признаници за прием на надоместот. Трошоците кои ќе настанат по основ на тие одредби ги сноси оној кој на ГРАВЕ му доставува барање на надомест. Трошоците кои ќе настанат при истрагата и собирање на доказен материјал, а кои не се неопходни за разјаснување на почетокот и текот на смртносната болест, како и околностите под кои настапила смртта, одат на товар на ГРАВЕ.

Место на извршување

Член 13.

Место на извршување на договорот за странките е седиштето на ГРАВЕ. ГРАВЕ својот надомест му го доставува на овластениот корисник на негово барање и трошок. ГРАВЕ сам го одредува начинот на достава. Доспеани осигурен износ се вкламува од 14. ден по добивањето на целосната документација од страна на ГРАВЕ, наведена во член 12, став 1. и 2.

Право на избор на рента

Член 14.

Корисникот на осигурување може пред исплатата на осигурениот износ да одлучи ГРАВЕ заместо достапниот осигурен износ да му исплати рента. Секој корисник по доспевање на осигурениот износ може да располага со тоа свое право, но само под услов доколку осигурениот износ се уплати не е исплатен. Висината на рентата се одредува по важечки тарифи на ГРАВЕ во моментот на доспевање при што меродавна е староста на корисникот на денот на осигурување. Право на избор ренте не важи кај отказ од осигурување (членови 4. и 6. од овие услови за осигурување).

Промена на престојувалиште на договорачот на осигурување

Член 15.

Ако договорачот на осигурување го промени своето место на престојување, а за тоа не го извести ГРАВЕ, тогаш ГРАВЕ има право да ги практика известувањата на договорачот на осигурување по препорачана пошта на неговата адреса која била позната. Сите одредби на така испратено известување се сметаат како договорачот на осигурување да го прими известувањето на таа адреса.

Ако договорачот на осигурување се пресели надвор од Европа, тогаш е обаврзан да именува ополномоштен застапник во државата. Се додека договорачот на осигурување тоа не го стори, ГРАВЕ врз основа на став 1. му ги практика известувањата на последната позната адреса. Одредбите од тие известувања во тој случај се сметат како договорачот да го прими дописот.

Сите изјави кои му се даваат на знаење на ГРАВЕ при склучување на договорот или после тоа важат само ако се доставени во писмена форма.

Права на трети лица

Член 16.

Ако договорачот на осигурување го прогласи некое трето лице за корисник тогаш тоа лице, ако поинаку не е договорено, има право на надомест при настапување на осигурен случај. Договорачот на осигурување има право да располага со осигуруването и може да го отповеди или да го менува корисникот. Договорачот на осигурување одлучува за тоа дали ополномоштениот корисник има веднаш право на надомест. Во тој случај отповедувањето или преиначувањето се можни само со одобрение на ополномоштениот корисник.

Правот на надомест може да се заложи или отстапи на некое трето лице само ако договорното право на користење по писмен пат е пријавено во ГРАВЕ. Доколку се работи за отстапување на правото, доволно е да до ГРАВЕ се достави документ за отстапување.

ГРАВЕ има право да го откаже или оспори договорот за осигурување и на други корисници.

Ако договорачот на осигурување е во стечај, или ако неговото право на надомест се заложи, тогаш именованот корисник, или ако го нема, брачниот другар и децата на договорачот на осигурување со неговото одобрение му пријавуваат на ГРАВЕ дека наместо договорачот на осигурување се спремни да ги превземат обврските од договорот за осигурување. Во тој случај побарувањето на доверителот се плаќа до висина на откупната вредност. Пријавата треба да се достави во рок од 30 дена кога лицето кое ги превземало обврските од договорот за осигурување дознало за пленидбата или покренување на стечајната постапка.

Трошоци за осигурување

Член 17.

Сите трошоци во врска со договорот за осигурување се плаќаат на ГРАВЕ. ГРАВЕ има, исто така, право да ги наплати и однапред да бара не само надомест за поштенски трошоци и трошоци за обработка, туку и за трошоци за посебни услуги,

како нпр. надомест за упис и измена на податоци за корисниците, упис за отстапување и измена на содржината на полисата, издавање дупликат полиса, итн. За препис се наплатува цена која е вообичаена за местото на престој.

Губење на полисата

Член 18.

ГРАВЕ заменува исчезната полиса со дупликат, и тоа по добивање правосилна судска одлука со која исчезната оригинална полиса е прогласена за неважечка. Трошоци за издавање дупликата ги сноси поднесувачот на барањето, а должен е да ги плати однапред.

Тужба, судска надлежност, застарување

Член 19.

Доколку ГРАВЕ одбие да исполни некоја обврска, корисникот е должен во рок од шест месеци да поднесе тужба пред надлежниот суд. Рокот започнува да тече од денот кога ГРАВЕ писмено го известил корисникот дека одбива да ја исполни обврската, укажувајќи притоа на правните последици од непридржување на рокот. За тужбите против ГРАВЕ надлежен е судот во местото на седиштето на ГРАВЕ. Рокот на застареност за поднесување на барање по договорот за осигурување трае пет години. Застарувањето стапува на сила по истекот на годината во која било можно да се бара надоместок.

Учество во добивка

Член 20.

Одредбите од овој член не се однесуваат на осигурување на живот само за случај на смрт (ризико осигурување).

Сите осигурувани кои се склучени по овие услови спаѓаат во групата за осигурување на живот на кои се пресметува учество во добивка:

Висината на учеството во добивката се пресметува врз основа на приносите од вложувањата на средствата од математичка резерва на осигурувањата на живот на кои се пресметува учество во добивка по вкупна каматна стапка дефинирана со Одлука од Одбор на директори на Друштвото на Друштвото за висина на добивка на мешовити осигурувања на живот за случај на смрт и доживување од кој еден дел од приносот во висина на пресметковна каматна стапка која е пропишана со тарифите за премии на осигурување на живот на ГРАВЕ се издвојува за покривање на идни обврски на ГРАВЕ од договорите за осигурување на живот додека преостанатот дел на приносот во висина на каматната стапка за пресметување на учеството во добивка претставува учесво во добивка која се припишува како добивка на осигурување живот склучен под овие услови.

Учество во добивка на осигурувања на живот кои се склучени под овие услови се состои од учество во добивка од камати и заклучно учество во добивка. Учество во добивка од камати се припишува на осигурителната полиса за осигурување на живот само за цел период на осигурување (годишно) на крајот на секоја осигурителна година а најрано после втората година од траење на осигурувањето. Заклучно учество во добивка се припишува осигурителната полиса за осигурување на живот по истек на траење на осигурување и во годината во која настапила смрт на осигуреникот ако таа настапила после втората година од траење на осигурувањето.

Начин на пресметување на наведените добивки се прикажан во тарифите на премиите за осигурување на живот на ГРАВЕ.

Пресметаното учество во добивка се исплатува заедно со надоместот од осигурување, освен ако во условите и клузулите поинаку не е одредено.

Кај осигурувањето со обврска за плаќање на премија договорачот на осигурување го остварува правоот на припишување на учество во добивка за тековната осигурителна година по истекот на тековната осигурителна година ако и само ако премијата за осигурување за тековната осигурителна година е платена. До истекот на тековната осигурителна година, како и во случај на нередовно плаќање премија, договорачот на осигурување остварува право само на учество во добивка припишана по истекот на претходната осигурителна година за која премијата за осигурување е штетена.

Кај осигурувањата ослободени од плаќање премија договорачот на осигурување остварува право на припишано учество во добивка за тековната осигурителна година по истекот на тековната осигурителна година. До истек на тековната осигурителна година договорачот на осигурување остварува право само на учество во добивка припишана по истек на претходната осигурителна година.

Кај исплата на надомест од осигурување во случај:

- откуп на осигурување,
  - делумен откуп на осигурување,
- во тековната осигурителна година договорачот на осигурување остварува право на учество во добивка, т.е., учество во добивка само на дел од осигурување кое е редуцирано во осигурување кое е ослободено од плаќање премија, припишана по истек на предходната осигурителна година, а согласно со одредбите од ставовите 7. и 8. од овој член.

Кај исплата на надомест од осигурување во случај:

- смрт на осигуреникот,

во тековната осигурителна година договорачот на осигурување остварува право на учество во добивка припишана по истек на предходната осигурителна година и право на заклучно учество во добивка, а согласно со одредбите од ставовите 4. 7. и 8. од овој член.

Кај исплата на надомест од осигурување во случај:

- доживување од осигурување,

договорачот на осигурување остварува право на учество во добивка која е припишана по истек на тековната осигурителна година и право на заклучно учество во добивка согласно одредбите од ставовите 4. 7. и 8. од овој член.

Одлука за висина на добивка на мешовити осигурувања на живот за случај на смрт и доживување Одбор на директори на Друштвото донесува на крај на секоја календарска година за наредни две календарски години обврзувајќи се дека дефинираната висина на вкупната каматна стапка и каматната стапка за пресметка на учество во добивка кај осигурување со обврска за плаќање на премија , осигурувањата кои се ослободени од плаќање премија по истек на траење на плаќање на премија осигурувања редуцирани во осигурувања кои се ослободени од плаќање на премија за втората календарска година во оваа Одлука ќе бидат еднакви и за првата календарска година од наредната Одлука. Во постапката за одредување на вкупна каматна стапка за осигурување со обврска за плаќање премија и осигурувања ослободени од плаќање премија во наредниот период Друштвото ги зема во предвид:

- економските движења на финансискиот пазар на хартии од вредност и капиталот,
- планирана стапка на инфлација и девалвација за наредниот период,
- сигурност на депонирање и вложување на средствата на Друштвото,
- заштита на интересите и сигурноста на осигурениците,
- обврските и ризиците ккои Друштвото ги превзема на себе,
- строго водејќи сметка во исклучен момент да не ја доведе во прашање ликвидноста и солвентноста на Друштвото.

Друштвото превзема на себе обврска за висината на припишаното учество во добивка во тековната осигурителна година како и за висината на вкупната каматна стапка и каматна стапка за пресметка на учеството во добивка кај осигурувања со обврска за плаќање на премија , осигурувањата кои се ослободени од плаќање премија по истек на траење на плаќање на премија и осигурувања редуцирани во осигурувања кои се ослободени од плаќање на премија, во наредната осигурителна година да ги информира договорачите на осигурување по пат на известување за висина на учеството во добивка која на крај на секоја осигурителна година се припишува на полисите за осигурување на живот.

Промена на условите за осигурување

Член 21.

Права и обврските од овој договор можат да се изменат ако со закон или со службена одлука се изменат важечките тарифи на премија или условите за осигурување. ГРАВЕ во тој случај има право да бара враќање на полисата и во замена за неа да издаде нова. Одредбите за утврдување ослободување од плаќање премија (член 5.), за откуп (член 6.), трошоци (член 17.) и учество во добивка (член 20.) можат да се променат и кај постоечките осигурувања.

Почеток на важење на условите

Член 22.

Овие услови се применуваат од 01.01.2016. година.